

i forandret og meget udvidet Skikkelse, idet det angaar en Skoleordning for Riget, omfattende det hele, saavel det lavere som høiere Skolevæsen. Hermed har Ministeriet havt for Øie paa et Sted at samle de Bestemmelser, som udtræves for at tilvejebringe den længe paatrængende nødvendige Forbedring saavel af det høiere Skolevæsen som af Borger- og Almueskolevæsenet, og tillige den organiske Forbindelse og indre Sammenhæng imellem dette og det høiere Skolevæsen, som ikke mindre er af stor Betydning for Landets Udvikling i det Hele end en nødvendig Forudsætning for at hæve Folketskolens Undervisning til at kunne danne et efter Civilisationens Standpunkt passende Grundlag for en tidssvarende Kultur og give, hvad der inden Nationen findes af aandelige Kræfter, Miblerne i Hænde til at udvikle sig i al deres Fylde.

Fra dette Synspunkt indeholder Lovforslaget, foruden Bestemmelser om Borger- og Almueskolevæsenet, affattede paa Grundlag af det sidste derom i Folkethinget fremsatte Lovforslag, endvidere Bestemmelser om Forandringer i de høiere, saavel lærde, som Realskolars Undervisning, om Oprettelse af en Stats-Folkeshøiskole som Slutsten paa den høiere Folkeundervisning, om samtlige Skolars Indretning og Udstyr i Overensstemmelse med Fordringerne paa Skolehygieinens Omraade, om Lønningsforholdene ved de lærde Skoler og Stats-Folkeshøiskolen, om Pensionering af visse kun delvis kommunale Latin- og Realskolars Lærere og om Sundhedstilsynet med samtlige Skoler.

Til Lovforslagets Hovedaffnit tilføies følgende nærmere Forklaring til Begrundelse af Enkelthederne.

Til Affnit I.

§§ 1 og 2.

De her optagne Bestemmelser ere uforandrede de samme som de tilsvarende i det sidste i Folkethinget fremsatte Lovforslag, kun at Grænsen for den skolepligtige Alder efter § 1 er ubetinget fastholdt derved, at Bestemmelsen i det tidligere Lovforslag (§ 2) om Udgang til betingelsesvis at frigjøre et Barn for Skolepligt ved Udgangen af det Halvaar, hvori det har fyldt sit 13de Aar, er udeladt. Herved er Ministeriet gaact ud fra, at der, efterhaanden som Trangen til Oplysning og de for Livet uundværlige Kundskaber vaagner til almindeligere Bevidsthed, ikke længere er Grund til at bevare den ved

Loven af 2den Mai 1855 betingelsesvis givne Tilladelse til et Barns Udskrivning af Skolen med det 13de Aar, og dette saameget mindre, som Tilladelsen nærmest maa betragtes som en Indrømmelse til Forældrene, og som 14 Aars Alderen falder sammen med Konfirmationen, der for Almuesbørn danner Overgangen til den praktiske Livsgjærning og dermed bliver den naturlige Udgangstid fra Skolen.

Til § 3.

Lærefagene ere, paa nogle Afvigelser nær med Hensyn til Maalet, hvortil Undervisningen i Fagene skal gaa, de samme som i det sidst fremsatte Lovforslag. Men medens Undervisningen, efter Bestemmelserne i dette, deltes saaledes, at den første Undervisning fra det 7de til det 9de Aar henvistes til en ved hver Skole især oprettet Forskole og skulde fra det 10de til det 14de Aar (i Reglen i to Klasser) meddeles i Skolen, er ved nærværende Lovforslag hele Undervisningen, delt i to Kursus fra det 7de til det 10de og fra det 11te til det 14de Aar, bestemt til at gives i Skolen. I begge Kursus er lagt særlig Vægt paa Modersmålet, og Fordringerne i dette stillede paa, at Undervisningen benyttedes ikke mindre til at bibringe Børnene Kyndighed i at bruge Sproget, baade mundtligt og til at sætte deres Tanker paa Papiret, end til Udvikling af Børnernes Landsgaver overhovedet.

Saaledes som Maalet er sat for Undervisningens første Kursus til det 10de Aar, og ved de Bestemmelser, som i Forbindelse hermed nedenfor i Lovforslaget ere optagne om de høiere Skolars Undervisning, gjøres det muligt, at velbevagede og flittige Børn til det fyldte 10de Aar kunne bringes saavidt, at de umiddelbart kunne gaa fra Almueskolen over i en høiere eller lærd Skole.

Til Affnit II.

§§ 4—7.

Ere uforandrede optagne som de tilsvarende i det sidst fremsatte Lovforslag.

Til §§ 9—13.

Naar der ved Bestemmelserne i Lovforslagets § 3 er tilsigtet en saadan Udvidelse i Undervisningen, at Almueskolevæsenet kan holde Skridt med Udviklingen paa andre Omraader, er det ikke blevet overset, at det ligger i Almueskolens Forhold, at det vil have sine